

СЛИКАРСТВО Насликана песна за Вардар

ТЕМАТСКАТА ИЗЛОЖБА „ПОКРАЈ ВАР-
ДАР“ НА ТОМА ВЛАДИМИРСКИ

За тема на својата прва самостојна изложба по ослободувањето Тома Владимирски ја избрал темата „Покрај Вардар“. Тивката и скромна природа на еден од пионерите на современото македонско сликарство и од основателите на нашата сценографија, нашла свој одраз во пјторескните мотиви покрај реката каде што е роден, каде што живее и работи. Вардар инспирирал мнозина наши уметници, па и непознатиот народен поет, да му ги посветат своите вдохновенија и моментални расположенија. Владимирски во оваа своја изложба дал насликана песна за Вардар. Триесетина платна интимно раскажуваат за расположбите на авторот, онака како што тој ги преживува и ги сфаќа. Изложените дела датираат од 1954 до оваа година, та наедно претставуваат и еден вид ретроспектива на пејсажот, овој омилен род на сликарот Тома Владимирски.

Воспитан во духот на ублажениот импресионизам и реализам, Владимирски, сликар од првата и најраната генерација на современото македонско сликарство, никогаш не одел премногу далеку од овие правци. Се што му било моментално блиско, го транспонира на платно, не губејќи ги никогаш контурите на стварноста што го инспирира. Со својот талент и солидно соопстваната техника му било можно непретенциозно да се изразува со бојата, четката, ножот. До неодамна (што може на некои платна и денес да се потврди) студено-сината и зелената боја, што доминираа и му даваша некаква непробојност и тврдина на пејсажот, скоро ги нема на последните платна. Некогашната недоречена сива се изгубила и им го

отстапила местото на чистите тонови. На некои платна изобилството на тонови го исполнува со шаренило пејсажот, кој изгубил во својата чистота, концизноста. Илустративноста диктирана од мотивот, исто така, му пречела. Меѓутоа, неговите последни творби ни го покажуваат во сосема нова светлина сликарот на пејсажи, Владимирски. Во оваа своја наполно нова фаза нема ни трага од неиздиференцираните (сиви) и суви тонови кои пречеа расположениот автор да дојде до израз. Тоа се скицуозни, лесно решливи платна, сликани со широки потези, како во еден здив, кога раката на сликарот само ја спроведувала веќе зредлата поставка. Овие неколку пејсажи зборуваат за нов Владимирски и за нови можности за истражување. Чисти, барашки тонови, ослободени од густы и кратки наслаги, го покриваат платното и создаваат пејсаж исполнет со лирика. Решени во една гама со дискретно поставени планови, тие покажуваат дека авторот владее со рутинирана техника на цртежот и композицијата. Ни се чини дека Владимирски успеал да го открие и прикаже она што со години го носел во себе. Поетските имиња за одделните пејсажи „Распнати води“, „Откако ќе молкнат птиците“, „Сон на гранките“, „Песна на зеленилото“, зборуваат во прилог на ова негово сликарска контемплација.

Вардар и неговите брегови што го инспирирале Владимирски за оваа изложба ни зборуваат и за сликарот што своите мотиви ги наоѓа во својата непосредна близина, во својот роден крај, и ише заедно со него за миг уживаме во пределите што секојдневно ги гледаме и минуваме покрај нив, не забележувајќи ги.

Ј. МАЦАН